

SÅDYBDE OG UDSÆDSMÆNGDER I HESTEBØNNER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der blev i 2015 og 2016 gennemført forsøg med udsædsmængder i hestebønner. Disse forsøg er fortsat i 2017.

Formålet med forsøgene er at fastslå optimal udsædsmængde og sådybde. Etablering af forsøgene er sket ved direkte såning i marker der har været dyrket pløjefrit i minimum de seneste seks år.

UDSÆDSMÆNGDE

Der er lavet forsøg med tre forskellige udsædsmængder. Målet er at finde den økonomisk optimale udsædsmængde, som er den mængde udsæd, der korrigeret for omkostningen til udsæd giver det økonomisk bedste høstudbytte. I beregningerne nedenfor er prisen for hestebønnerne 130 kr. pr. hkg.

Forsøgsresultaterne for 2017 viste, at det højeste dækningsbidrag efter udsædsomkostninger opnås ved en udsædsmængde på 60 spiredygtige frø pr. m², men set over de tre forsøgsår er det ved 40 frø at det bedste dækningsbidrag efter udsædsomkostninger findes, dog kun marginalt højere end 60 frø.

En udsædsmængde på 40 spiredygtige frø pr. m² har i årene 2015 til 2017 i gennemsnit givet udbytter 57,3 og for 2017 på 61,4 hkg. pr. ha.

60 spiredygtige frø pr. m² har givet henholdsvis 62,3 og 64,3 hkg. pr. ha. 20 spiredygtige frø pr. m² giver det mindste udbytte på 43,4 og 48,5 hkg. pr. ha. Det giver en forskel på mellem 15 og 19 hkg. pr. ha til udbyttet ved 60 frø pr. m².

Forsøgsresultaterne fra 2015 og 2016 udviste det største bruttoudbytte ved 60 frø pr. m².

Meromkostningen til den øgede mængde udsæd er dog større end værdien af det ekstra udbytte, og dermed bliver dækningsbidraget efter udsæd størst for 40 frø pr. m².

Beregningerne viser at der er mellem ca. 10 og 1300 kr. højere DB pr. ha ved 40 frø pr. m² end ved 20 og 60 frø pr. m², forudsat alle andre stykomkostninger er lige.

I 2017 forsøget giver 60 frø pr. m² det bedste bruttoudbytte, hvilket primært skyldes lavere udbytter end de sidste to år, hvor der ved 60 frø er oplevet det mindste fald i udbyttet. Det kan derfor anbefales hellere at så lidt mere end 40 frø end lidt mindre, da det økonomisk bedre kan betale sig at have lidt flere frø end mindre.

Hestebønne	Planter pr. m ²	Udbytte, hkg pr. ha	Udbytte, hkg pr. ha, netto ¹⁾	Bruttoudbytte kr. pr. ha	Bruttoudbytte minus udsæd, kr. pr. ha
2017, 3 forsøg					
20 spiredygtige frø pr. m ²	25	43,4	40,4	5.638	5.250
40 spiredygtige frø pr. m ²	41	57,3	51,4	7.453	6.690
60 spiredygtige frø pr. m ²	55	62,3	53,5	8.103	6.950
2015-17, 8 forsøg					
20 spiredygtige frø pr. m ²	26	48,5	45,6	6.309	5.930
40 spiredygtige frø pr. m ²	45	61,4	55,5	7.986	7.220
60 spiredygtige frø pr. m ²	63	64,3	55,5	8.359	7.210

Ovenstående beregninger er foretaget med en udsædspris svarende til 2,5 gange afgrødeprisen på 130 kr. pr. hkg. Ved ændret forespørgsel på udsæden, vil dette kunne hæve prisen på udsædsprisen, og dermed ændret forholdet mellem det bedste resultat i forhold til antal spiredygtige frø. Beregninger viser dog, at prisændringer ikke påvirker resultat signifikant, og for at det bedste økonomiske resultat er ved 20 frø pr. m², kræves det at udsædsprisen siger til 12 gange afgrødeprisen ved 130 kr. pr. hkg.

SÅDYBDE I HESTEBØNNER

I forsøgene indgår også tre sådybder 3, 6 og 9 cm, med det formål at finde den optimale sådybde for hestebønner.

Det ekstra brændstofforbrug for at harve 6 cm dybere, er marginal i forhold til de øvrige omkostninger og udbyttet, og forventes ikke at have nogen væsentlig påvirkning af indtjeningen. Den økonomiske forskel afhænger derfor primært af sådybden, og dennes indflydelse på udbytteneiveauet.

Ovenstående tabel viser, at DB efter udsædomkostninger ved en sådybde på 6 cm er det mest økonomisk rentable. Der er ca. mellem 200 og 500 kr. højere DB end ved sådybder på 3 og 9 cm i gennemsnit over de seneste tre forsøgsår. Da 9 cm har et højere DB end 3 cm, anbefales det, hellere at så lidt dybere end de 6 cm end mere øverligt, da sandsynligheden for det bedste DB er større her. Og da der ikke er en væsentlig ekstra omkostning ved at så dybere anbefales det at så i 6-9 cm. dybde for at sikre mod udsving i sådybde, der kan medvirke til en for lav sådybde. Denne anbefaling kan underbygges af, at der i et af forsøgene i 2016 blev registreret en meget dårligere etablering ved de 3 cms sådybde, desværre måtte hele dette forsøg kasseres, og effekten af den dårlige etablering indgår derfor ikke i gennemsnittet af forsøgene.